

חגיגה ד

הבאת ברייתא : תנו רבנן : איזהו שוטה? היוצא יחידי בלילה, והלן בבית הקברות, והמקרע את כסותו. מחלוקת לגבי הבנת הברייתא : איתמר,

רבי יוחנן	רב הונא	
אפילו באחת מהן	עד שיהו כולן בבת אחת	איזהו שוטה? היוצא יחידי בלילה, והלן בבית הקברות, והמקרע את כסותו

קושי על שיטת רב הונא : היכי דמי?

- אי דעביד להו דרך שטות - אפילו בחדא נמי.
 - אי דלא עביד להו דרך שטות - אפילו כולהו נמי לא!
- תירוץ :** לעולם דקא עביד להו דרך שטות,
- **והלן בבית הקברות** - אימור כדי שתשרה עליו רוח טומאה הוא דקא עביד,
 - **והיוצא יחידי בלילה** - אימור גנדרפס אחדיה,
 - **והמקרע את כסותו** - אימור בעל מחשבות הוא.
- כיון דעבדינהו לכולהו - הוה להו כמי שנגח שור חמור וגמל, ונעשה מועד לכל.
- דחיית שיטת רב הונא :** אמר רב פפא : אי שמיע ליה לרב הונא הא דתניא : **אי זהו שוטה - זה המאבד כל מה שנותנים לו**, הוה הדר ביה.
- שאלה על הדחייה :** איבעיא להו : כי הוה הדר ביה - ממקרע כסותו הוא דהוה הדר ביה, דדמיא להא, או דלמא מכולהו הוה הדר? - תיקו.

טומטום ואנדרוגינוס כו'.

הבאת ברייתא : תנו רבנן :

תירוץ	קושי על הדרשה	הדרשה	הפסוק
אצטריך ; סלקא דעתך אמינא : נילף ראייה ראייה מהקהל ; מה להלן נשים חייבות - אף כאן נשים חייבות, קמשמע לן.	הא - למה לי קרא? מכדי מצות עשה שהזמן גרמא הוא, וכל מצות עשה שהזמן גרמא נשים פטורות!	להוציא את הנשים	זכור
אמר אביי : כשביציו מבחוץ.	בשלמא אנדרוגינוס - אצטריך, סלקא דעתך אמינא : הואיל ואית ליה צד זכרות - ליחייב, קמשמע לן דבריה בפני עצמו הוא, אלא טומטום ספיקא הוא, מי אצטריך קרא למעוטי ספיקא?	להוציא טומטום ואנדרוגינוס	זכורק
אמר אביי : לא קשיא ; כאן - בקטן שהגיע לחינוך, כאן - בקטן שלא הגיע לחינוך. קושי : קטן שהגיע לחינוך דרבנן היא! תירוץ : אין הכי נמי, וקרא אסמכתא בעלמא. קושי : ואלא קרא למאי אתא? תירוץ : לכדאחרים. דתניא אחרים אומרים : המקמץ, והמצרף נחשת, והבורסי - פטורין מן הראייה, משום שנאמר כף זכורק, מי שיכול לעלות עם כל זכורק, יצאו אלו שאינן ראויין לעלות עם כל זכורק	והתנן : חוץ מחרש שוטה וקטן!	לרבות את הקטנים	כף זכורק

נשים ועבדים שאינן משוחררים וכו'.

קושי : בשלמא **נשים** - כדאמרן, אלא עבדים מנלן?

תירוץ : אמר רב הונא : אמר קרא **כף פני האדן ה'** - מי שאין לו אלא אדון אחד, יצא זה שיש לו אדון אחר.

קושי: הא למה לי קרא? מכדי, כל מצוה שהאשה חייבת בה - עבד חייב בה, כל מצוה שאין האשה חייבת בה - אין העבד חייב בה, דגמר *לפ לפ* מאשה!

דברים פרק כד פסוק א

פי יקח איש אשה ובעלה והיה אם לא תמצא חן בעיניו פי מצא בה ערות דבר וכתב לה ספר קריתת ונתן גידה ושלחה מביתו:

ויקרא פרק יט פסוק ב

ואיש פי ישכב את אשה שכבת זרע והוא שפחה נחרפת לאיש והפדה לא נפדתה או חפשה לא נתן לה בקרת תהיה לא יומתו פי לא חפשה:

תירוץ: אמר רבינא: לא נצרכה אלא למי שחציו עבד וחציו בן חורין.

חיזוק לתירוץ: דיקא נמי, דקתני: **נשים ועבדים שאינן משוחררין**, מאי שאינן

משוחררין?

- אילימא שאינן משוחררין כלל - ליתני עבדים סתמא!
- אלא לאו: שאינן משוחררין לגמרי, ומאי נינהו - מי שחציו עבד וחציו בן חורין, שמע מינה.

והחיגר והסומא וחולה והזקן.

הבאת ברייתא: תנו רבנן: *רעע* - פרט לבעלי קבין. **דבר אחר: רעע - פרט לחיגר. ולחולה, ולסומא, ולזקן, ולשאינו יכול לעלות ברגליו.**

קושי על המשנה ועל הברייתא: **ושאינו יכול לעלות ברגליו** לאתווי מאי?

תירוץ: אמר רבא: לאתווי מפנקי, דכתיב *כי תבא לראות פני מי בקש זאת מידכס* **כאס חזרי!**

הבאת ברייתא: תנא: **הערל והטמא פטורין מן הראייה.**

קושי:

- בשלמא **טמא** - דכתיב *ובאת טמא... והבאת טמא*, כל שישנו בביאה - ישנו בהבאה, וכל שאינו בביאה - אינו בהבאה.
 - אלא **ערל** מנלן?
- תירוץ: הא מני - רבי עקיבא היא, דמרבי לערל כטמא. דתניא, **רבי עקיבא אומר: אי אי אי** - לרבות את הערל.

ברייתא באותו נושא: תנו רבנן: **טמא פטור מן הראייה, דכתיב ואת טמא... והבאת טמא כל שישנו בביאה - ישנו בהבאה, וכל שאינו בביאה - אינו בהבאה.** רבי יוחנן בן דהבאי אומר משום רבי יהודה: **סומא באחת מעיניו פטור מן הראייה, שנאמר וראה וראה - כדרך שבא לראות כך בא ליראות, מה בא לראות בשתי עיניו - אף ליראות בשתי עיניו.**

הרב	הפסוק שדרם לו לבכות	הסיבה
רב הונא	<i>וראה וראה</i>	אמר: עבד שרבו מצפה לו לראותו יתרחק ממנו? דכתיב <i>כי תבא לראות פני מי בקש זאת מידכס כאס חזרי!</i>
רבי אלעזר	<i>ובאת טמא... והבאת טמא</i>	עבד שרבו מצפה לאכול על שלחנו יתרחק ממנו? דכתיב <i>למה לי רב זכויכט ואמר ה'.</i>
	<i>ולא יכלו אחיו לענות אתו כי נהלו מפניו</i>	ומה תוכחה של בשר ודם - כך, תוכחה של הקדוש ברוך הוא - על אחת כמה וכמה!
	<i>ויאמר שמואל אל שאול למה הרעיתני להעלות אתי</i>	ומה שמואל הצדיק היה מתיירא מן הדין, אנו - על אחת כמה וכמה! שמואל מאי היא? דכתיב <i>ותאמר האשה אל שאול למה ראיתני ערעור - תרי משמע, חד - שמואל, ואידך - דאזל שמואל ואתייה למשה בהדיה. אמר ליה: דלמא חס ושלום לדינא מתבעינא, קום בהדאי דליכא מילתא דכתבת באורייתא דלא קיימתיה.</i>

כולי האי - ואולי?	יתן הצפר פיהו אולי יש תקוה	רבי אמי
	קקשו צדק בקשו צנוה אולי תסתרו פיוט אלף ה'	
	שנאו רצ ואהבו טוב והציוו בשער משפט אולי יחנן ה' [אלהי] צבאות	רבי אסי
מי איכא דאזיל בלא זמניה?	ויש נספה פלא משפט	רב יוסף

תשובה לקושי של רב יוסף: אין, כי הא דרב ביבי בר אביי הוה שכיח גביה מלאך המות.
אמר ליה לשלוחיה: זיל אייתי לי מרים מגדלא שיער נשייא.
אזל אייתי ליה מרים מגדלא דרדקי.
אמר ליה: אנא מרים מגדלא שיער נשייא אמרי לך!
אמר ליה: אי הכי אהדרה!
אמר ליה: הואיל ואייתיתיה - ליהוי למניינא.
אלא היכי יכלת לה?
הות נקיטא מתארא בידה, והות קא שגרא ומחריא תנורא. שקלתא ואנחתא אגבה דכרעה,
קדחא ואיתרע מזלה, ואייתיתיה.
אמר ליה רב ביבי בר אביי: אית לכו רשותא למיעבד הכי?
אמר ליה: ולא כתיב ויש נספה פלא משפט?
אמר ליה: והכתיב דור הלך ודור בא!
אמר: דרעינא להו אנא עד דמלו להו לדרא, והדר משלימנא ליה לדומה.
אמר ליה: סוף סוף, שניה מאי עבדת?
אמר: אי איכא צורבא מרבנן דמעביר במיליה מוסיפנא להו ליה, והויא חלופיה.

